

‘Mijn Buddy heeft mij wegwijs gemaakt op school’

Makkelijker integreren dankzij een Buddy

De inzet van Buddy's maakt het nieuwkomers makkelijker om aansluiting te vinden op hun nieuwe school en helpt hen snel en veilig te integreren in de Nederlandse samenleving. Vaak is de drempel naar een leeftijdsgenoot kleiner dan naar een docent of mentor en is het prettig dat er een leeftijdsgenoot is die kan helpen bij het wegwijs worden op school en daarbuiten. De rol van Buddy wordt opgepakt door reguliere bovenbouw leerlingen of gevorderde Isk-leerlingen. In dit artikel geeft Melek Usta, initiatiefnemer van PEER2PEER, tekst en uitleg. En vertelt Ivanna Quax van het Hoofdvaart College in Hoofddorp - in gesprek met Les - over PEER2PEER op het Hoofdvaart College (zie kader).

De afgelopen jaren ontwikkelde PEER2PEER al coachingsrollen voor leerlingen en studenten in de hoofdstromen van het Nederlandse onderwijs: het voortgezet onderwijs en middelbaar en hoger beroepsonderwijs. Inmiddels zijn de kleinere leerlingenstromen en maatwerktrajecten aan de beurt, bijvoorbeeld Praktijkonderwijs en ook Isk's.

Een tweede aanleiding voor de ontwikkeling van de PEER BUDDY NIEUWKOMERS rol is recent de grote toevloed van vluchtelingen geweest en onlosmakelijk daaraan verbonden de toevloed van leerlingen in de Internationale Schakelklassen, de Isk's. Door de inzet van leerlingen en studenten uit het reguliere onderwijs en nieuwkomers met ervaring met het onderwijs hier, konden we helpen de overdruk op deze onderwijsinstellingen wat af te laten nemen.

Bovendien: Ik ben Turkse Nederlander en ervaringsdeskundige. Mijn interesse voor de kansen van Nederlanders met een andere oorsprong in de Nederlandse samenleving en dus ook in het onderwijs, is er altijd al geweest. Inmiddels doen er landelijk vijftien scholen mee en de eerste ervaringen zijn zeer positief.

Het 5-Stappenplan

Om de methode effectief te organiseren en te implementeren, werken we met het 5 STAPPENPLAN:

- Stap 1: Oriëntatie en draagvlak (o.a. in gesprek met de werkgroep P2P)
- Stap 2: Uitwerken van het PLAN VAN AANPAK
- Stap 3: De werving, selectie en training van docenten en leerlingen
- Stap 4: Uitvoering en begeleiding
- Stap 5: Evaluatie en actualisering

De PEER2PEERmethodiek kent een train-de-trainer aanpak. Dat betekent dat wij een groep docenten opleiden en professionaliseren in de methodiek. In het eerste schooljaar coachen wij de opgeleide docenten in de training die zij geven aan de leerlingen. Docenten die in de methode zijn opgeleid door ons krijgen ook professionele leringspunten voor het Lerarenregister.nl omdat de methode is geaccrediteerd.

In opvolgende jaren zijn deze docenten in principe in staat zelf steeds nieuwe groepen leerlingen op te leiden. Voordat we met de trainingen aan de slag gaan wordt er eerst gewerkt aan breed draagvlak bij docenten, ouders en leerlingen.

In een kleine werkgroep wordt vervolgens een PLAN VAN AANPAK uitge-

Peer Buddy Brenda: ‘Veel Syriërs ontvluchten hun land. Ik wil dat ze niet bang zijn om nieuwe mensen te leren kennen’

foto Melek Usta

werkt. Hierin komt aan bod welke communicatie wanneer en naar wie gaat plaatsvinden, welke leerlingen geworven gaan worden, wat de taken gaan worden van de Buddy's, of ze wel of niet vrijstelling voor vakken krijgen als de Buddy's met hun gekoppelde nieuwkomer een activiteit hebben, hoe lang de begeleidingsperiode gaat duren, et cetera.

Het PEER BUDDY NIEUWKOMERS programma wordt nauwgezet gemonitord door tussentijds en aan het eind van de begeleidingsperiode betrokkenen te bevragen op wat goed gaat en

Tegelijkertijd zien wij ook dat het goede begeleiding vergt van de school in het blijven enthousiasmeren van de gekoppelde leerlingen om elkaar te blijven zien. Een van de geleerde lessen is dat we in de eerste 1 à 2 maanden van de begeleidingsperiode, gerichte activiteiten moeten organiseren voor de leerlingen om het bindingsproces tussen buddy en Nieuwkomer te ondersteunen. Nu vinden sommige leerlingen het best nog spannend uit zichzelf contact te leggen met een leerling die je feitelijk nog niet heel goed kent. We hebben daarom besloten om in nieuwe

daar een structureel onderdeel van uitmaken. Niemand heeft wat aan incidentele drukte die om het project heen moet worden gecreëerd om vervolgens te zien dat al die energie weer wegvloeit omdat er geen verankering heeft plaats gevonden. Dat vraagt om continue facilititeit voor het project, in geld en tijd (wat ook weer geld is natuurlijk).

De kleinere cirkel van het project zelf vraagt om betrokken en gedreven docenten die het geheel willen dragen. En niet in de laatste plaats: leerlingen en studenten die zich serieus willen laten scholen om Peer Buddy voor de nieuwkomers te worden.

Van de nieuwkomers wordt ook veel gevraagd. Een open en coöperatieve houding bijvoorbeeld ten aanzien van het nieuwe land, het andere schoolstelsel en de onbekende gebruiken in school en maatschappij.

Peer Buddy Brenda: 'Ook later zal ik het nodig hebben dat ik met mensen uit andere culturen kan omgaan. Het Peer Buddy traject is dus ook voor mij een leerproces'

wat beter kan. Een keer in de 3 à 4 weken komen de Buddy's bij elkaar in intervisie. De intervisie is belangrijk omdat ze van elkaar en met elkaar leren van specifieke situaties die ze aan de hand hebben gehad. Door te reflecteren op ervaringen, leren we de metacognitie van leerlingen vergroten.

Ervaringen

We zijn nog niet zo lang geleden gestart op een aantal scholen, waaronder het Stedelijk Dalton Lyceum in Dordrecht, Adriaan Roland Holtschool in Bergen, Hoofdvaart College in Hoofddorp. We zien dat de reacties tot nog toe van zowel de docenten als de leerlingen overwegend positief zijn. Het is bemoedigend om te merken dat het animo bij leerlingen om een Buddy rol te vervullen groot is.

trajecten de Buddy's en Nieuwkomers een dagdeel bij elkaar te brengen in de laatste training die ze krijgen.

Succesfactoren

Belangrijk is dat de hele organisatie achter het PEER BUDDY NIEUWKOMERPROJECT staat. Het aangaan van een begeleidingstraject als dit vraagt een goede voorbereiding en de instemming van direct en ook zijdelings betrokkenen. De verantwoordelijkheden moeten goed belegd zijn en de communicatie erover vraagt veel aandacht. De grote cirkel om het project moet er actief bij betrokken raken: schoolleiding, docentencorps, leerlingen en ouders. Aan een zorgvuldige implementatie wordt daarom veel aandacht besteed.

Peer coaching zal ook moeten passen in het zorgstelsel van de school en

Nieuwe plannen

Stichting LEARN2GETHER, waarmee wij nauw samenwerken, heeft vanuit het Stimuleringsprogramma VLUCHTELINGEN & EDUCATIE en van KANSFONDS een belangrijke financiële bijdrage gekregen om de PEER BUDDY NIEUWKOMERS rol op meerdere scholen te gaan draaien. Scholen die geïnteresseerd zijn kunnen contact met ons opnemen.

Melek Usta

De auteur is oprichter van training en adviesbureau Onderwijs is Meer en mede ontwikkelaar van de PEER2PEER methode. Zij ondersteunt vo-, mbo- en hbo-scholen bij het implementeren van de PEER2PEER methode

Correspondentie: m.usta@peer2peer-edu.nl
<http://peer2peer-edu.nl/isk/>

Isk-leerling Zeinab: 'Het was voor mij heel fijn. Mijn Buddy heeft mij wegwijs gemaakt op school en geholpen met huiswerk'

PEER2PEER OP HET HOOFDVAART COLLEGE

Het Hoofdvaartcollege in Hoofddorp startte dit schooljaar met een PEER2PEER-project voor Isk-leerlingen. Het Hoofdvaartcollege is een school voor vmbo en heeft een Isk-afdeling met circa tachtig leerlingen. Ivanna Quax, docente Zorg & Welzijn en LOB-coach, is er de PEER2PEER-coördinator op de hoofdvestiging, Astrid van Dijk is de coördinator op de Isk-afdeling die gevestigd is in een apart gebouw tegenover de hoofdvestiging. Het PEER2PEERproject startte er in najaar 2016. LES sprak met Ivanna over het project.

Hoeveel leerlingen/tweetallen nemen deel aan het project?

We zijn gestart met dertien tweetallen en één drietal (één meisje dat twee Isk-leerlingen begeleidt). In oktober gingen we zowel in de Isk (niveau 2 en 3-klassen) als in de vijf 3e klassen vmbo de klassen langs om te vertellen over het project. Belangstellende leerlingen konden zich opgeven. Vijfentwintig leerlingen uit het vmbo gaven zich op; uiteindelijk kozen we daar vijftien buddy's uit.

Wat waren voor jullie de criteria?

We kozen op persoonlijkheid (sociaal, geduldig, gemakkelijk praten) en op schoolcijfers (we vonden dat leerlingen met veel onvoldoendes hun tijd voor zichzelf nodig hadden).

Deze leerlingen kregen een training van twee keer vier uur waarin we met name aan de hand van stellingen en casussen gingen op vragen als: Wat doe je als je hoort over heftige ervaringen? Wat vertel je aan anderen (bijvoorbeeld docenten) en wat juist niet (privacy)?

Hoe verliep de kennismaking tussen de leerlingen?

De leerlingen hadden een korte tekst gemaakt waarin ze zich voorstelden. Bovendien voerden we met de 3e klassers een individueel gesprek: wat wil je zelf: helpen bij huiswerk maken? Vrienden maken? En we vroegen hen naar hun hobby's. Op grond daarvan maakten we koppels. Daarna volgde een kennismakingsronde: ik ging met de vijftien buddy's naar de

overkant, naar de Isk-leerlingen, bezochten hun les en koppelden. De leerlingen kregen de ruimte om elkaar te leren kennen (ook buiten het leslokaal). Leerlingen gingen kletsen, ballen op het schoolplein, et cetera. Het was ontroerend om te zien hoe gemakkelijk die kennismaking ging.

Hoe kreeg het vervolgens vorm?

De afspraak was dat ze elkaar minimaal één uur per week zouden ontmoeten. Dat gebeurt op dit moment vooral in de grote pauze. Veel koppels zien elkaar inmiddels op eigen initiatief (veel vaker, zijn bevriend geraakt en hebben ook contact via bijvoorbeeld what's app. Een keer in de tien weken is er op de hele school een projectweek. In deze projectweek plannen we steeds een gemeenschappelijk dagdeel met (leuke) activiteiten om de band te versterken. Ook hebben we een keer met de hele groep derde klassers samen een intervisiegesprek gehad.

Hoe past PEER2PEER in het zorgsysteem van de school?

De introductie was vrij gemakkelijk. We hebben op school namelijk al peer leaders waarbij twee tweedeklassers buddy zijn voor een hele eerste klas. Buddy zijn werd nu uitgebreid met buddy's voor Isk-leerlingen.

Is het project dit schooljaar geslaagd?

Ja absoluut, slechts één koppel is gestopt.

Zijn er voor volgend schooljaar verbeterpunten?

We willen meer ruimte voor intervisiegesprekken, bij voorkeur in het begin tweewekelijks (4x) en daarna maandelijks. We denken dat dat belangrijk om leerlingen beter te ondersteunen en nog meer uit het project te halen.

En we willen binnen school meer bekendheid geven aan het project. De mentoren weten het al wel van hun leerlingen, maar met hen en met alle leerkrachten kan de band worden versterkt.

Voor meer informatie:
www.hoofdvaartcollege.nl

Redactie Les

TRAINING REGULIERE LEERLINGEN EN HUN TAKEN

De reguliere leerlingen die geworven en geselecteerd zijn worden in drie dagdelen opgeleid tot Peer Buddy Nieuwkomer. Tijdens de training worden de Peer Buddy's getraind in sociale, communicatieve en interculturele vaardigheden en weten ze na afloop waar hun begeleidende taken en bezigheden uit zullen bestaan. De leerlingen die Peer Buddy worden, blijven dit voor minimaal 6 maanden tot een heel schooljaar.

Training nieuwkomers

De ISK-leerlingen die geworven en geselecteerd zijn, worden in 3 dagdelen voorbereid op het feit dat ze een Peer Buddy gaan krijgen. Het is belangrijk dat ook de nieuwkomers weten wat ze te wachten staat, met welke zaken ze bij hun Peer Buddy terecht kunnen.

Intervisie

Om de 3 à 4 weken komen de Peer Buddy's in intervisie en onder begeleiding van een Docentcoach bij elkaar om ervaringen uit te wisselen en van elkaar te leren. Ook de Nieuwkomers komen periodiek bijeen voor intervisie. Belangrijk thema hierin is de persoonlijke ontwikkeling en de persoonlijke dilemma's waar zowel de Peer Buddy als de nieuwkomer tegenaan lopen.

foto Melek Usta